

DE NOORD-BRABANDER,

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad. . f 12.
Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents segel.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

Een woord aan de Regering

over het

STANDBEELD VOOR PRINS WILLEM I.

De *Nederlandsche Staatscourant* geeft in het bijvoegsel van haar nummer van den 30 Januarij het verslag der inschrijvingen, die laatstleden jaar, van de zijde der regering geopend, ter oprigting van een standbeeld voor prins Willem I nu reeds tot de aanzienlijke som van drie en dertig duizend gulden zijn opklommen.

Toen in het afgelopen jaar dit ontwerp op het tapijt werd gebragt, hebben wij hetzelve uit de Nieuwsbladen overnemende, aan onze lezers vermeld, zonder van onze zijde een goed of afkeurend woord daarbij te voegen. Goedkeuren konden wij niet; afkeuren wilden wij niet: wij vreesden, dat men ons niet begrijpen zoude.

Men zal ons welligt vragen, waarom wij er dan thans over spreken, nu de onderneming wel haast haar beslag bekomen heeft? -- Zal men ons nu beter begrijpen? wij vreezen, neen. Op dit oogenblik mischien minder dan ooit. Wij bekennen gulweg, dat wij beter gedaan hadden, zoo wij van stonden af aan onze aanmerkingen hadden in het midden gebragt. Wij hebben eenen misslag begaan, met niet aanstonds onze gedachten te piten, en het is om dezen te herstellen, dat wij heden spreken.

Alvorens echter moeten wij aanmerken, dat zoo wij vermeenen onze goedkeuring niet te kunnen hechten aan dit ondernomen plan, dit niet is tegen prins Willem I., als of wij hem geen standbeeld waardig keurden. Integendeel. Gaarne erkennen wij, dat hij een groot man was, die door zijn vernuft de grondlegger werd eener vrijheid, waarop men heden nog roem draagt. Zoo iemand op Nederlandschen bodem een standbeeld waardig is; het is ongetwijfeld prins Willem I.

Zoo wij derhalve de oprigting van het standbeeld afkeuren; is het slechts tegen de wijze, waarop men zulks doen wil, en het tijdstip, hetwelk men daarvoor uitkoos, dat wij onze stem verheffen. Wij noemen beide onstandkundig; zij konden niet ongelukkiger gekozen worden.

Vooreerst wel was het een onvoorzigtig, en bij de regering zeker niet doordacht standbeeld, om een standbeeld als dat van Willem I. te laten oprigten door de natie.

Wie, is de natie in Nederland? Heeft men bedacht, dat bijna de halve natie de Katholijke godsdienst belijdt? of worden de Katholijken niet geacht een deel der natie uit te maken? Dit laatste lijdt geen twijfel, wanneer het er op aankomt, om de lasten des staats te dragen. Teregt worden de Katholijken dan bij de natie geteld.

Heeft men hen daaronder ook begrepen, toen men aankondigde het standbeeld op te rigten? Dan zouden de Katholijken zulks als eene beleediging kunnen aannemen, en in alle geval moest het strekken om de klove, welke Katholijken en Protestanten scheidt, nog verder open te scheuren.

De Katholijken zullen gaarne met ons erkennen, dat prins Willem I. de voorvechter was van Neerlands vrijheid; onze Katholijke voorouders streden onder zijne banier, ter bereiking van dat doel. Maar zij zijn niet minder vergeten, dat onder prins Willem I., niettegenstaande de heiligste eeden, eene verdrukking tegen de Katholijken aanving, waaronder zij tot aan de Fransche revolutie gebukt gingen.

De intekening door Katholijken op dat standbeeld zou als eene onderschrijving dier zware langdurige onderdrukking, waartoe prins Willem I. de gelegenheid openstelde, moeten worden aangezien.

Wij weten, dat vele Katholijken op hetzelfde hebben ingeteekend; wij laken zulks niet. Zij deden het, om de Protestanten, hunne landgenoten, geen aanstoot te geven. Zulks moge gebrek van karakter verraden; het laat zich ligtelijk verontschuldigen, wanneer men bedenkt, hoe weinig de onafhankelijkheid van publieken geest onder ons, vooral ten gevolge der vroegere slavernij, ontwikkeld is.

De meerderheid evenwel der Katholijken nam geen deel in de inschrijving; en zij deed wel. Is dit dan niet eene gelegenheid, die Katholijken en Protestanten scheidt?

Men rigt een nationaal gedenkteeken op, de regering noemt immers het standbeeld, aldus. En de halve natie, de Katholijken nemen er bijna geen deel aan. Moeten de Protestanten niet oordeelen, dat wij Katholijken niet tot de natie behooren, dat wij eene factie zijn, die in Nederland hare tenten heeft opgeslagen, maar op eenen anderen, aan Nederland vreemden bodem te huis behoort. Daarenboven heeft men terzelfder tijd de Katholijken gegriefd met een ge-

denkteeken nationaal te noemen, hen tot de oprigting daarvan uit te noodigen, hoezeer dat gedenkteeken voor hen niets zijn kan, dan de droevige herinnering dier bittere teleurstelling, toen zij met de Protestanten voor de vrijheid strijdende, na de overwinning, ten loor hunner dapperheid, gedurende meer dan twee eeuwen verdrukt werden.

Neen, wij herhalen het, de regering heeft het gewigt der zaak niet doordacht, toen men haar het voorstel gedaan heeft. Het kan haar inzicht niet geweest zijn de Katholijken te grieven, en hen met hunne Protestantsche landgenoten, hoe langer zoo meer te verdeelen. Zij heeft zich, door een anderzins op zich zelve schoon denkkbeeld, laten verleiden, om de volvoering op zich te nemen van datgene, waaraan zij, naar het ons voorkomt, vreemd had behooren te blijven. Wij zullen in ons volgend nummer zulks verder uit een ander oogpunt betogen.

TURKIJE

-- Men leest in eenen brief van de turkache grenzen, dat eene nieuwe, zeer sterke nota, door den russischen ambassadeur, nopens Servie aan de Porte is ingediend. Hij vernieuwt daarin de vordering, dat in Servie de oude orde van zaken hersteld worde.

PRUISSEN.

Men leest in den *Univers*, dat eene correspondentie van Berlijn van den 19 Januarij haar meldt, dat van alle plannen, welke het gouvernement maakt, om aan de kwalen en behoeften der pruisische kerk te gemoet te komen, datgene het meest schijnt te bevallen hetwelk op eene verzoening met de Katholijke Kerk betrekking heeft. Dat ontwerp zoude ten grondslag nemen de onderhandelingen, welke de twee schoonste vernuften hunner eeuw, Bossuet en Leibnitz, zoolang onderhielden; en men noemt den minister van staat de Savigny als ontwerper en voornaamste verdediger van dit plan.

ENGELAND

LONDEN den 1 Februarij. Heden moet te Windsor de Gebeine Raad vergaderen, tot vaststelling der aanspraak, waarmede het Parlement Donderdag zal worden geopend. H. M. heeft, naar men verzekert, niet dan met groot leedwezen, en op het drukkelyk verlangen harer artsen, van het voornemen afgezien om die troonrede in persoon te spreken.

-- Uit de Vereenigde Staten zijn tijdingen den 14 Januarij ontvangen. De president Tyler had den 9 een medeeling aan den Senaat toegezonden, ter beantwoording van eenige vragen, hem van dat Staatsligchaam, volgens besluit van den 27. d. d. vorige maand, gedaan, en die allen betref-

king hebben op het vijfvoudig tractaat tot fnuiking van den slavenhandel, en op het tractaat, tusschen de Staten en Engeland, tot gelijk doel, maar met vermindering der moeilijkheden, aan het wederzijdsch regt van onderzoek verbonden, gesloten.

Bijna ware de genoemde President door zijne tegenstanders in groote moeilijkheden gewikkeld. Een humer "loch", de heer Botts, heeft den 10 dezer, in het Huis der Representanten, eene aanklagt tegen hem ingeleverd, en op grond daarvan de benoeming eener commissie van negen leden begeerd, die onderzoeken zou of de heer Tyler niet in staat van beschuldiging behoorde gesteld te worden. Maar door de vergadering is, met honderd zeven en twintig tegen drie en tachtig stemmen, ontkennend hierop besloten.

— In Mexico is alweder eene nieuwe omwenteling ophanden. Santa Anna heeft, toen hij bespeurde dat de Federalistische Partij in het Congres hem te magtig werd, last tot ontbinding dier Vergadering gegeven, maar deze heeft geweigerd aan dit bevel te gehoorzamen.

LONDEN 3 Februarij. Het parlement is door Commissarissen geopend. De redevoering in naam der koningin uitgesproken behelst niets bijzonders over de buitenlandsche politiek. Zij behelst niet één woord over Frankrijk.

SPANJE

Uit Madrid zijn brieven tot 25 dezer ontvangen. De algemeene klagen over de duurte van het brood veroorzaakten aldaar eenige ongerustheid. Meer dan eene deputatie uit de besturen in de provincien heeft aan het gouvernement verklaard, dat men niet tot den omslag der belastingen over 1843 kon overgaan, dewijl deze niet door de Cortes goedgekeurd waren. Het gerucht wilde dat de negotiatien wegens het handelstractaat met Engeland voor onbepaalden tijd waren geschorst.

FRANKRIJK

PARIJS, 1 Febr. De stemming over het amendement van den heer Berryer betreffende de Syrische aangelegenheden, en welke stemming uit hoofde van het vertrek van den post gisteren niet is kunnen medegedeeld worden, is niet gunstig voor het ministerie afgeloopen, zijnde hetzelfde door de kamer der gedeputeerden met 206 tegen 203 stemmen aangenomen.

Dadelijk daarop ging de kamer over tot de behandeling van § 6 van het concept-adres betreffende het regt van onderzoek. De heer Dumon, rapporteur der commissie, geeft nopens die vraag eenige ophelderingen, waaruit blijkt, dat, volgens het gevoelen der commissie, de bestaande tractaten niet moeten uitgebreid worden, maar dat zij stiptelijk moeten worden nageleefd, gelijk zij tot heden nageleefd zijn. Wat betreft het oogenblik, waarop zij moeten ophouden van kracht te zijn, dit liet de commissie geheel aan de regering over; zij verzocht haar, daartoe te geraken en te onderhandelen zoodra zij zulks geraden zal achten.

De Hertog de Valmy is tegen de redactie der paragraaf, omdat volgens hem de daarin gebezigde uitdrukkingen niet aan de wenschen en aan het edelmoedige instinct des lands beantwoorden. Die paragraaf bragt de kamer bovendien op een pad zonder uitgang en zal nimmer kunnen leiden tot het bekomen der regelmatigte voldoening, welke de volksmeening eischt.

De markies de Langle is tegen alle regt van onderzoek, en zal dus voor de § stemmen. Het regt van onderzoek, zeide hij, is het voorwerp van den algemeenen afkeer; volgens hem verbergt Engeland, onder een bedrieglijk masker, zijne werkelijke plannen. Het masker is de afschaffing van den slavenhandel, het werkelijke doel is het vuige belang zijns handels.

Heden werden de beraadslagingen voortgezet. Na eene redevoering van den Heer d'Haussonville,

welke zich tegen de § en tegen alle mogelijke amendementen verklaarde, vroeg de minister Guizot het woord en beklom het spreekgestoelte onder de gespannen verwachting der gansche vergadering.

De minister zeide, dat de positie uit de onderhavige § willens is eenige ongelegenheid voor het ministerie te putten; dat hij derhalve de taak der oppositie gemakkelijker maken zal, door dienaangaande allen twijfel weg te nemen en ronduit te verklaren, wat het kabinet van de gesteldheid van zaken denkt en welk gedrag het voornemens is te houden. Het nieuwe Engelsche kabinet stelde aan de Fransche regering twee zaken voor: de onderteekening van het traktaat van 1841, hetwelk sedert lang voorbereid was, en de onderteekening van het handelstractaat; deze laatste werd uitgesteld. Wat het eerste betreft had hij (de S.) gemeend de gelegenheid moeten aangrijpen om zich nader aan te sluiten aan een kabinet, hetwelk zich vriendschappelijk en welwillend jegens Frankrijk betoonde. Hij hechtte er waarde aan om de goede verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk te herstellen, en niet dat doel sloot hij het door zijne voorgangers voorbereide traktaat van 1841. Moest het ministerie nu aftreden, nadat de kamer de niet ratificatie van dat traktaat verlangd had? Hij geloofte dit niet; het was ook niet de bedoeling der kamer; want zij heeft wel het traktaat maar niet de politiek der ministers aangetaast; deze politiek heeft zij integendeel bij voortduring ondersteund. «Bijaldien», dus vervolgde de minister, «iemand denkt, dat de kamer aan het kabinet moet bevelen om onverwijld de onderhandelingen betreffende het regt van onderzoek aan te vangen, dat hij zich dan verklare. Wij voor ons nemen zoodanig bevel niet aan. Zoo lang de kamer slechts verlangt dat de tractaten van 1831 en 1833 eene groote wijziging ondergaan, zal haar wensch door ons in bijzondere overweging worden genomen. Maar wij willen onze volkomene vrijheid hebben ten aanzien der keuze van het geschiktste oogenblik tot onderhandeling. Ziedaar ons gevoelen rondborstig geuit; moge ieder zich even rondborstig verklaren. Men heeft van dubbelzinnigheid, van verbloeming gesproken, wij verlangen er geene. Alleen op de genoemde voorwaarden zal het kabinet de § van het adres aannemen. In dien geest zullen wij alle vraagpunten van het adres behandelen.»

De heer Billaut heeft de rede des ministers beantwoord, zich hevig uitgelaten tegen de politiek van het kabinet, en de beschuldiging geuit, dat hetzelfde de belangen van Engeland toegedaan was.

Nadat de heer Guizot, daarop geantwoord had, dat het ministerie nooit ten dienste gestaan had van vreemde kabinetten; maar het land volgens deszelfs overtuiging en in het belang zijner eer gediend had, is de zitting opgeheven.

— PARIJS 2 Februarij. De heer Sebastiani beantwoordt den heer Billaut, welke den vorigen dag de tractaten van 1831 en 1833 bestreden had. Hij verdedigt dezelve, hij heeft aan dezelve als onderhandelaar deel genomen.

De heer Dupin (de oudste) beklint de tribune om de paragraaf der commissie te verdedigen, hij bepaalt den zin der paragraaf; en hoopt dat de huidige stemming der kamer de stemming zal voltooien, welke dezelfde kamer in 1842 uitbragt toen zij de ratificatie van het traktaat van 1840 verhinderde. Nu wil de vergadering, zoo zijn als de natie, de tractaten van 1831 en 1833 niet meer, en de wensch welke de kamer uitdrukt zal niet onvruchtbaar wezen.

Deze redevoering, welke met geestige zinnen doorklemt was, bragt weerom de lachspieren der kamer in beweging, en heeft eenen algemeenen gedeelden indruk gemaakt.

Er werden nog eenige woorden gewisseld, door den heer de Beaumont, die het ministerie in eene moeilijke positie trachtte te brengen,

maar juist veroorzaakte dat het ministerie zich, hoe verlegen ook, toch redde, met de positie, welke de Kamer haar maakte gul weg aan te nemen. De heer Guizot sommeerde de oppositie een amendement te formuleren, waarin zij hare opinien uitdrukte. Nog spraken de heeren Billaut en Odilon Barrot, doch de heer Guizot antwoordde, dat het ministerie niet dubbelzinnig, maar opregt was in de verklaring die hij had afgelegd.

Ter stemming overgaande werd de paragraaf met algemeene stemmen aangenomen. De leden van het kabinet alleen stemden niet mede.

PARIJS 4 Februarij. De zitting i gisteren geëindigd met het aannemen van het adres met eene meerderheid van 278 tegen 104 stemmen. De deputatie belast met dit adres aan den Koning aan te bieden, zal dezen avond ten acht ure ontvangen worden.

— Volgens heden ontvangene brieven uit Barcelona, zegt de *Moniteur Parisien*, zou de strijd welke zich in de correspondentie van gisteren als zeer waarschijnlijk voor deed, zijn uitgebarsten en de geheele stad in opstand zijn. Dit blad voegt er bij, dat deze tijding bevestiging verdient.

Ziehier wat wij deswegens in de *Gazette de France* lezen:

«De tijdingen welke dezen morgen door den telegraaf zijn medegedeeld, bevatten dat men uit alle vensters op de soldaten schiet en er reeds verscheidene Officieren gedood zijn.»

— De *Univers* geeft de volgende beoordeeling over de afgeloopene stemming:

Welk is de toestand die de stemming der kamer daargesteld heeft. Er is eene meerderheid welke het regt van onderzoek afschaffen wil, en geen kabinet kan of wil vormen, dat deze politiek vertegenwoordigt en in praktijk brengt.

Er is een ministerie, dat zich tegen over eene stemming bevindt, welke strijdig is met hare politiek, en het evenwel die stemming aanneemt, zonder de gevolgen daarvan te ondergaan.

Er is eindelijk eene oppositie welke met het regt van onderzoek tevens het ministerie omverwerpen wil, en die niet moeds genoeg bezit, om hare opinie door te drijven.

— De graaf Molé, in de kamer der pairs, en de heer Thiers in de kamer der gedeputeerden, hebben een systematisch stilzwijgen bewaard. Het is, omdat zij de beide eenige hoofden der beide eenige kabinetten zijn, die het tegenwoordige ministerie kunnen opvolgen. Zij hebben zich niet vooraf tegen dit vraagpunt willen verbrijzelen.

BELGIE

BRUSSEL, den 2 Februarij. De Kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren met eene meerderheid van 77 tegen 8 stemmen het ontwerp van wet aangenomen, waar bij het met Holland gesloten traktaat wordt goedgekeurd. Vier leden hebben zich van de stemming onthouden.

Ook de senaat heeft in de zitting van den 6 Februarij het traktaat aangenomen, met 35 tegen 3 stemmen, 5 leden hebben zich van de stemming onthouden.

NEDERLANDEN

GRAVENHAGE, den 2 Februarij. In de zitting van de Eerste Kamer der Staten Generaal van heden is van de Tweede Kamer ontvangen het gisteren door haar aangenomen ontwerp van wet houdende goedkeuring van het den 5 November 1842 tusschen de Nederlandsche en Belgische Gevolmagtigden, te Gravenhage, gesloten verdrag. De Eerste Kamer heeft het ontwerp, ter overweging aan de Afdeelingen verzonden, die zich heden daarmede hebben bezig gehouden.

Men verneemt dat de uitslag der stemming gisteren, bij de Tweede Kamer, over het ontwerp van wet nopens het traktaat, geweest is als vol-

Voor hebben gestemd de Heeren van den Bosch, Gouverneur, Menso, van Goltstein, Romme, Goclinga, Ruma, van Hoorn van Burgh, Scheers van Harencarspel, Backer, van Tuyl van Heeze, Druyvesteyn, Mutsaers, Corver-Hooft, den Tex, van Akerlaken, van Rappard, Hinlopen, de Bäckere, Modderman, Verwey-Mejan, Snouck Hurgronje, Luyben, Brouwer, van Sasse van IJsselt, Enschedé, Kniphorst, Uitwerff Sterling, Bruce, Cost Jordens, van Bleiswijk, van Heeckeren, Cornelie, Star Bismar, van Nes, van Dam van IJsselt, Schooneveld en Gevers.

Tegen hebben gestemd de Heeren van Rijckevorsel, van Rechteren, Hooft, Nederburgh, van der Gronden, Anemaet, Repelaer van Molenaarsgraaf, Boreel van Hoogelande, Luzac, Petit, van Heloma, Michiels van Verduynen, van Panbuys, Warin, Nedermeijer van Rosenthal, de Man, van Nagell en Tromp.

Afwezig waren de Heeren Ingenhousz en Vegilia van Claesbergen.

Heden middag zijn al de afdelingen der Kamer over het ontwerp van wet, nopens de Maatschappij van weldadigheid, vergaderd geweest. Daarna is de Centrale Afdeling over hetzelfde onderwerp bijeengekomen. Men verzekert dat de Kamer zich het eerst met dit ontwerp zal bezig houden.

In de beantwoording van het voorloopig verslag, der Centrale afdeling, nopens het ontwerp, betrekkelijk de Maatschappij van Weldadigheid, wordt onderanderen gezegd, dat de Regering niet genoeg uit dat verslag heeft ontwaard, dat de leden der Afdelingen schier algemeen verklaard hebben, zich te kunnen vereenigen met het doel, hetwelk zij zich bij de onderhavige wet heeft voorgesteld. De bijval, welken het standpunt, dat de Regering, blijkens de memorie van toelichting van het ontwerp van wet, met betrekking tot deze aangelegenheid, na rijp beraad, heeft aangenomen, in deze stemming der leden van de Afdelingen heeft ondervonden, zal dan ook slechts te meerder hechtheid geven aan haar voornemen om dat standpunt te bewaren, met toepassing op de verschillende eventualiteiten, welke uit den loop der gebeurtenis kunnen voortvloeijen. De Regering merkt op, dat, indien als nog eene wettige vertegenwoordiging der Maatschappij mogt optreden, en met haar eene voor de belangen van den staat, voldoende overeenkomst getroffen mogt kunnen worden, de Regering zich dan tot het aangaan daarvan in de gelegenheid gesteld zal zien door de aanneming van de 1ste alinea van art. 1 der wet, en dat de 2de alinea van dat artikel daarentegen in het geval voorziet, dat er geene overeenkomst gesloten kan worden, en hoewel de plaats gehad hebbende verandering in den staat van zaken, sedert die alinea ontworpen is, de na te melden wijziging haar noodig maakt, zoo is echter geoordeeld, dat die daaraan bij de tegenwoordige behandeling der zaak kon worden toegebracht, ten einde te toonen dat men ook nu den pas niet wilde afsnijden tot eene afdoende overeenkomst.

Ter voldoening aan het geuit verlangen, deelt de Regering nadere inlichtingen mede, zoo ten aanzien van de wijze waarop het bestuur der Maatschappij thans wordt uitgeoefend, als met opzigt tot de intentie der Regering, en de bestaande mogelijkheid, dat nog eenige schikking kunne worden getroffen. Onderanderen wordt te kennen gegeven, dat de Commissie van Weldadigheid hare betrekking bij de Maatschappij had nedergelegd, dat de Commissie van Toezicht verklaard heeft, zich ongerechtigd te houden in de bestaande omstandigheden eenige voorziening te kunnen nemen; dat de Commissie van Weldadigheid aan drie ambtenaren bij de Maatschappij opgedragen had, om het bestuur van hare loopende zaken waar te nemen tot zoo lang, hetzij door de Commissie van Toezicht, hetzij door de leden der Maatschappij, hetzij op eenige andere wijze, daarin voorzien zou zijn, dat de Regering gemeend heeft niet te kunnen erkennen de hoedanigheid, welke de genoemde personen zich toekenden; dat inmiddels het belang

van den Staat, yorderde te waken, dat in het onderhoud en de werkverschaffing der koloniale bevolking voorzien wierd; dat de Regering zich overtuigde, dat het daartoe bij de Directie der kolonie aan genoegzame middelen ontbrak; dat gemelde Directie de waarneming der koloniale huishouding voor zoo lang noodig op zich nam, overeenkomstig de beginselen van het burgerlijk regt, omtrent hen die vrijwillig, zonder daartoe last bekomen te hebben, eens anders zaken waarnemen; dat aan deze vervolgens, als zoodanig, zonder eenige inmenging der Regering met het beheer der Maatschappij, de gelden verstrekt zijn, uitsluitend tot voorziening in het onderhoud en de werkverschaffing der koloniale bevolking en tot voldoening der kosten van transport der personen, althans voorloopig nog te Ommerschans aangebragt wordende, doch niet anders dan onder de zeer uitdrukkelijke voorwaarde, dat tot die voorziening niet verder wordt bijgedragen dan uitsluitend, voor zooverre het daartoe uit de middelen der Maatschappij zelve aan de mogelijkheid ontbreekt; dat die verstreking plaats gehal heeft uit het bijzonder fonds, in hetwelk de gelden worden gestort die de gemeenten ter zake der kolonisatie hunner behoeftigen betalen enz. Wat aangaat het al dan niet ontstaan der mogelijkheid, om alsnog met de Maatschappij eene voldoende overeenkomst aan te gaan, dit zal geheel en al daarvan afhangen, of er al dan niet een daartoe geneigd wettig bestuur dier Maatschappij optreedt.

De zorg daarvoor moet echter, naar het oordeel der Regering, uitsluitend aan het ligchaam der Maatschappij zelve als particuliere instelling, worden overgelaten. Wordt die zorg, niet van hare zijde behartigd, dan kan de afreding der Commissie van Weldadigheid den ondergang der instelling ten gevolge hebben, en dan zal de Regering, de verantwoordelijkheid der gevolgen latende voor rekening dergenen op wie zij drukt, zich uitsluitend bepalen om, in verband tot de beginselen, ontwikkeld in het aan de Staten Generaal medegedeelde verslag der Staats-Commissie, benoemd bij koninklijk besluit van den 26 October 1841, die maatregelen te nemen, welke de loop der gebeurtenissen noodig maken zal, in het belang en tot het minst mogelijk bezwaar van den Staat.

's GRAVENHAGE 3 Eebr. Onder de geruchten van den dag behoort, dat men in zekere doorgaans wel ingelichte kringen wil weten, dat de Baron Huyssen van Kattendijke zijn verlangen zoude te kennen hebben gegeven, om de portefeuille van buitenlandsche zaken neder te leggen.

Heden morgen is de Centrale Afdeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd over het tweede boek van het wetboek van strafregt. Ten twee ure zijn al de Afdelingen bijeengekomen over het aauhangig ontwerp nopens de grondbelasting.

's Gravenhage, den 4 Februarij 1843.

De Kamerheer-Ceremoniemeester maakt bekend, dat het Hof, op heden, den ligten rouw heeft aangenomen, voor den tijd van acht dagen, wegens het overlijden van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins Antoine, Graaf de Lecce, broeder van Zijne Majesteit den Koning der beide Sicilien en voor het overlijden van hare Koninklijke Hoogheid Mevrouw Louise Auguste, Hertogin Donairiere van Sleeswijk-Holstein-Sonderburg-Augustenburg.

De Kamerheer-Ceremoniemeester,
Graaf VAN LIMBURG STURM NOORDWIJK.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Zaterdag, den 4 Februarij.

In deze zitting is ingekomen:

10. Een Koninklijk besluit, houdende wijziging van het besluit van den 8 December 1819, betrekkelijk de wijze waarop aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (op hun verzoek) ontslag zal worden verleend.

20. Eene missive van Z. Exc. den Minister van Justitie, vergezellende eene lijst van dispensaties, gedurende de laatst afwezigheid van HH. EF. MM. verleend.

De Voorzitter geeft wijders kennis, dat tot rapporteurs nopens het ontwerp van wet op de grondbelasting zijn benoemd, de Heeren Verwey-Mejan, van Goltstein, van Hoorn van Burgh, Akerlaken en van Nes.

Namens de centrale afdeling is verslag gedaan, betrekkelijk het ontwerp van wet nopens de Maatschappij van Weldadigheid.

Dit verslag zal worden gedrukt en rondgedeeld, terwijl de discussien deswege zijn bepaald op aanstaande Dingsdag ten 11 ure.

Is nog ingekomen eene missive van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, houdende kennisgeving, dat zij zich vereenigd heeft met het ontwerp van wet nopens het Traktaat van 5 November.

Z. Exc. de Minister van Binnenl. Zaken heeft ter kennis van het publiek gebragt een overzicht betreffende het fonds voor den landbouw, waarvan de rekening, loopende van den 1 Januarij tot en met den laatsten December van 1840, door twee daartoe gecommiteerde leden der Algemeene Rekenkamer op 14 Januarij 1843 is opgenomen, goedgekeurd en gesloten. Uit dat overzicht blijkt, dat de ontvangsten hebben bedragen f 1,048,903,71½. De uitgaven hebben bedragen f 1,048,903,71½, waaronder men aantreft: kabinet van werktuigen voor den landbouw f 4,893; kosten op het doen en bevorderen van proeven met landbouw-werktuigen f 200; vee-artsenij-school f 53,610; vee-artsen f 25,100; schadevergoeding, voor op hoogen last gedood vee f 16,163,37, idem voor aan longziekte gestorven vee f 245,500; taxatieloon van gedood en gestorven vee f 1,789; paardenfokkerij, premien en andere kosten f 3,588,27; drukken en verspreiden van geschriften tot nut van den landbouw en vee-artsenijkunde, mitsgaders premien tot aanmoediging voor het opstellen van dusdanige geschriften f 1,287; aankoop en kosten op de verdeling van uitheemsche boomzaden en andere f 532; aankoop van anatomische afbeeldingen, ter dienste van vee-artsenij-kundigen, f 60, en gelden ter goede rekening, gelaten aan den directeur van 's Rijks vee-artsenij-school, f 5,378.

Mengelwerk.

Teregtwijzing

AAN HET

UTRECHTSCH AVONDBLAD.

Het Utrechtsche Avondblad heeft zijne krachten ingespannen tot een lang antwoord op eenige zinneden van ons Lesje aan Frans, over het Roomsche wurwerk (voorkomende in den N.-Brabander N°. 1). Om het gewigt der zake, meer dan om het blad zelf, laten wij eene teregtwijzing volgen. Wij hadden op de woorden van Frans: *De veer, die het werk in beweging houdt, is zijne* ('s Pausen) *heerschsucht*; de navolgende aanmerkingen gemaakt: » Frans, Frans! hier toont Gij, dat Ge nog vreemde deling zijt in de volkengeschiedenis; deze zoude » u honderd malen hebben doen opmerken, dat de » veer der heerschsucht zich geen achttienhonderd » en meer jaren gespannen houdt; inzonderheid als » zij zich uitspant over een wijd gebied. En zie » daar den Paus zoo vele eeuwen regeren over de » geheele wereld: En de veer zijns gebieds verslapt » nooit; en terwijl zijne heilige vrijmoedigheid, » uit diep besef van pligt geboren, de magtigste » vorsten der aarde berispt en kastijdt, eerbiedigt » en ducht men de roede van de Apostolische tong » eens zwakken grijsaards. Zijn dat kenteekenen » van heerschsucht? Neen voorzeker: het zijn kenteekenen van een bovenmenscheijk gezag. Dus, » Frans! dat woord heerschsucht verandert in » *kracht van boven*."

Hier tegen nu doet de Utrechenaar deze redenering gelden, waarvan wij het gedeelte, dat vatbaar voor ernstige wederlegging schijnt, letterlijk afschrijven: *Wij laten*, zegt hij vooreerst, *de vergelijking van Frans aan hare plaats*. --- Wij gelooven, dat Ge hierin wijs handelt; het publiek heeft reeds zoo er om gelagchen, dat de aardigheid er af is. Maar aan dat bovenmenscheijk gezag, aan die kracht van boven van den Paus, hebben wij nooit kunnen gelooven en duizenden met ons niet. Voor dat gezag, en die kracht moeten overtuigende bewijzen zijn, om den redelijken mensch tot geloof te vernijsten.

Die bewijzen voor bovenmenscheijk gezag en kracht van boven treffen wij in de H. Schrift aan. Die bewijzen waren Goddelijke wonderen en teekenen, en voorspellingen door de uitkomst bevestigd; bij niemand hunner was het de scepter des gebieds.

Dat Gij met duizenden niet aan dat gezag en die kracht van den Paus geloofd, dit zullen wij, en minste wat u aangaat, op uw woord niet betwijfelen. Het geloof komt door God, zegt de H. Schrift; het is eene genade den mensch gratis toegedeeld; het is eene gave, een licht van boven; en wij vinden nergens in den Bijbel, dat God verplicht is, den schrijver van het *Utrechter Avondblad* daarmee te begenadigen. Maar het is ook eene onloochenbare daadzaak, dat wij en millioenen met ons, over de gansche aardvlakte verspreid gelooven, (zoo als in alle eeuwen des Christendoms geloofd is), dat de Heilige Stoel met een *bovenmenscheijk gezag*, met eene *kracht van boven* bekleed is. Wij, Katholijken, zien de belofte, door Jesus zijnen Apostelen gedaan (Joës. XXIV. 49.) dat zij met eene *kracht van boven* zouden bekleed worden, in het vervolg vervuld worden door de wezenlijke nederdaling van den H. Geest over de Apostelen. Doch wij zien ook in de H. Schrift een bijzonderen voorrang toegekend aan eenen der Apostelen, aan Petrus, en hierom zeggen wij met den onsterfelijken Bisschop van Meaux, dat dezelfde magt is gegeven aan al de Apostelen, doch niet in denzelfden graad. Wij erkennen met de H. Schrift, dat Jesus zijne Kerk gesticht heeft op de *rots Petrus*, en dat de Heer zelf voor Petrus heeft gebeden, opdat zijn geloof niet bezwijken zoude, en wij houden ons overtuigd, dat dit gebed *krachtig* geweest is. Wij beschouwen den Paus als den wettigen Opvolger van dien Petrus, en dit wel, onder anderen, met de Kerkelijke Schrijvers ook van de eerste eeuwen der Kerk. Wij lezen b. v. in Tertulliaan, een Schrijver van de tweede eeuw (de Pudic. C. I.) *Luister naar het bevelschrift, naar het alles afdoende bevelschrift! het is de Opperpriester, de Bisschop der Bisschoppen die spreekt.* Zoo hooren wij in de derde eeuw een H. Cyprianus zeggen, (Epis LV.) sprekende van eenige warhoofden van zijnen tijd: *Zij durven aanstooten tegen den Stoel van Petrus, en tegen de hoofdkerk..., zonder te denken, dat de dwaling bij die Romeinsche Bisschoppen geen gehoor kan krijgen.* Wij vinden, in één woord, bij het doorbladeren van de schriften ook der oudste Kerkvaders, hetgene Bossuet er in ontmoette. «De Kerkvaders,» zegt deze, «hebben » als om strijd verheven het prinschap, het voor- » name prinschap van den Apostolischen Stoel, » de bron der eenheid; en op de plaats van Petrus » den verheven trap van den priesterlijken zetel, » de Moederkerk, die de teugels van de andere » Kerken in handen houdt; het hoofd van het » Episcopaat, waarvan de straal des bestuurs uit- » gaat; de principale Stoel, de eenige Stoel, in » welken allen de eenheid bewaren.» (Serm. sur » l'unité.)

Ziedaar dan, Utrechtnaar, eenig staaltje van die honderde bewijzen ten deze, die gij in onze schriften overal kunt vinden, en die vele redelijke menschen, dat is *redelijk-nadenkende menschen*, zoo overtuigend hebben bevonden, dat zij, met opoffering van vooroordeelen en belangen, zich tot het geloof van dat *Pausselijk gezag* verplicht gevoeld hebben.— Die bewijzen zijn niet alle wonderen, maar zij steunen alle op wonderen en teekenen der H. Schrift, en op voorspellingen, door den goddelijken Stichter nopens zijne Kerk gedaan, door de uitkomst bevestigd. En is, even als de verbreiding des Christelijken geloofs den H. Augustinus het grootste der wonderen toescheen, de instandblijving van datzelfde geloof tusschen de gestadige wisselingen van menscheijke stelsels, leeringen, dwaalbegrippen, den gemoeidelijken opmerker niet een bestendig wonder? En wat zegt gij van dien *scepter des gebieds*, die hoewel soms aan zwakke en zelfs snoode handen toevertrouwd, bij het verbrijzelen van de solidste rijkstaven, immer ongebroken over den wereldbol omzwaait, en aande trotsche rede, ook van wijsgeeren en vorsten, de

wet voorschrijft? Die scepter, waarvoor vooral in de laatste tijden, zoovale geleerde en hooggeplaatste personen zijn komen neerknielen, terwijl zij hunne onrust en twijfelingen kwamen neerleggen aan de voeten van het Pausselijk gezag? Ach, ja, Utrechtnaar, wat zegt gij daarvan?— Denk in goede er op na, en vergelijk met hetgene bij u omgaat; en gij zult uwen lach welligt wat beter kunnen bedwingen.

Nogtans nu wij die snaar van het lagchen aanroeren, willen wij ons gevoelen deswege verklaren. Het is soms moeilijk niet eens te lagchen. Wij zelve ondervinden dit niet zelden. En nog laatst, toen ik uw artikel — vooral het verdere gedeelte over al die wonderen — in een geleerd gezelschap voorlas; merkte ik, dat men zijne lachspieren gansch niet meester was; wij lachten, en allen lachten, wij moeten dus zulks onder ons zoo kwalijk niet nemen. Inderdaad, het is wel kluchtig, u met een ijsselijk zwaard tegen eene *schim* te zien scherpen, tegen de wonderen namelijk, die ge ziet in onze uitdrukking: *bovenmenscheijk gezag, kracht van boven*. Men zoude wel een *Heraclet* moeten wesen, om daarin niet eens te lagchen. Werd ons een artikel niet te lang; — en twee kunt ge er toch niet vergen, — wij haalden hier geheel uw verder stuk aan; het zoude regt opbeurend voor het publiek wesen. Nu getrooste men zich met eene korte ontleding. Ieder Paus zou, volgens u, ten bewijze van zijn onfeilbaar gezag wonderen moeten doen. Maar gij vergt hier meer van den Paus, dan de Ultramontaan, dan God zelf er van vergt, die het voor zijne kerk genoegzaam achtte, dat de Paus onfeilbaar ware, zonder dat hij juist een *Thaumaturg* was. En waarlijk het zoude met die wonderen nog niet alles verholpen zijn. Sommigen, welligt Utrechtsmannen zelfs, zouden het hoofd schuddende, zeggen: *Bah! Het is een bezetene!* Wij, Katholijken kennen den Paus niets meer toedan onfeilbaarheid in de punten, rakende de leer, de zeden en de algemeene regeltucht der Kerk. Zoo verre behoorde het, dat God in zijne Alwijsheid zorgde voor de instandhouding van het geloof, dat Hij in zijn bloed was komen planten; meer had de Paus niet noodig, zoo als eene ondervinding van ruim 1800 jaren heeft bewezen. Doch ook voor de vaste regeling der Kerk heeft hij zijne geloofsbriefven van hierboven, onder de getuigenis van alle eeuwen, uitgedrukt in den Bijbel. In al het overige is de Paus feilbaar en mensch; zoo wel als de Avondblad-schrijver van Utrecht. Dus, Utrechter, gij hadt al die zonderlinge sprongen door het gebied der geschiedenis kunnen sparen, om den Pausen al die fraaie kansjes tot wonderwerken aan te wijzen. Intusschen sta ik verbaasd bij het geschiedkundig panorama dat gij vertoont. Na eenige personaadjes van den stempel der middeleeuwen, die naar mate zij meer omwolkt zijn, een des te meer dichterlijk voorkosen hebben; verschijnen daar Luther, de godsdienst-weerhaan; en Leo, hem met zijne bliksems treffende; Luther in contrast met Leo de Grootte — Napoleon de stoute tegen over den zachtsinnigen Pius — Pater Bernard, door de Walen *Le Napoleon de la religion* geheeten, die naar men te Utrecht verzekert, wel op een schavot zou willen sterven, als hij maar eens te Amsterdam konde preken, (dat is zeer romanesk); jammer maar, dat het eene erkende fabel is; want de man had reeds voor de uitvinding van hetgene men nog te Utrecht verzekert, te Amsterdam gepredikt) — ik zelf ja: *Me quoque principibus permixtum agnovi* Achivis; ik zelf wordt vertoond voor den Paus neergelogen en zijne pantoffels kussende — en eindelijk (geloofd Gij het, Lezer? het gaat alle geestigheid te boven) verschijnt daar de Paus ja, waarlijk de Paus, naar Amsterdam komende, om met een wonderdadigen staf bronnen te slaan, tot waterleidingen dier stad! *Sic Urceus exit* zoude hier Horatius reker gevraagd hebben. Dan bij dien laatsten naam beving ons eenige huivering. Wij dachten onwillig aan de fabel van den *Houthakker* en den *Dood*. — Hemel! als men reeds af

leiders zoude pogen te zoeken tegen den nederige dienaar des Pausen, *Pater Bernard*, wiens te rebenijde hoedanigheden den Katholijken zoo veel nut aanbrenge, den Protestanten geen letsel aan doen; wat ontsteltenis zoude niet rijzen op de eerste mare der overkomst van den heiligen sleuteldrager zelve? Wat zouden de sluizen open springen, de dijken losscheuren! En intusschen plaatst Gij, mannen van Utrecht, ons in het verschrikkelijk alternatief, om, of den Paus te gaar halen, of ons fatsoen nog verder te veraspelen, maar, *enfin*; onze partij is gekozen; en wij laten den Paus, waar hij is. Ons fatsoen is ons dierbaar; maar nog dierbaarder ons Vaderland.

Dit zij genoeg, om aan het publiek den Utrechtnaar te doen kennen. Hem zelve, die ons tot ernst en scherts tevens had uitgelokt, betuigen wij ten slotte in ernst, dat, zoo hij ons nogmaals zoo redeloos en vooral zoo zouteloos aanvalt, hem ons thans het verkieslijkste voorkomt, hem enkel te antwoorden, met eens vrolijk in de vuist te lagchen. J.

ADVERTENTIE

DE DIRECTIE DER 'sHERTOGENBOSSCHE STOOMBOOTSOCIETEIT, maakt bekend, dat de Dienst in de maand Februarij tusschen 'sHERTOGENBOSCH en ROTTERDAM, zal plaats hebben als volgt: Van 'sHERTOGENBOSCH, den 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27. Van ROTTERDAM, den 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28. Van beide de Plaatsen des morgens ten 8 ure.

SOCIETEIT DER NAVIGATIE

op de ZUID-WILLEMSVAART VOLKSCHUITEN-DIENST tusschen

'sHERTOGENBOSCH en MAASTRICHT. Gedurende de maand Februarij 1843, vertrekt van 'sHertogenbosch des avonds ten vijf ure, op den 6, 8, 10, 13, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 27 en 28 Februarij; van Maastricht op dezelfde dagen des morgens ten seven ure.

* De Ondergeteekende maakt bekend, dat zijn MAGAZIJN ruim voorzien is van alle soorten door hem zelfs per MECANIEK vervaardigde MARMEREN SCHOORSTEENEN van f 9-60 tot f 100 en hooger alsmede BLADEN voor RONDE TAFELS in alle grootten en GRIJZEN MARMEREN BLADEN voor MEUBELS en VENSTERBANKEN alles tot de naaste prijs, de STAAL der MARMERS en de teekeningen der SCHOORSTEENEN zijn te bekomen bij J. VOGEL-POEL, Zoon, te 's Bosch.

Dewall Cambier, te Antwerpen.

* Een **Mleermakersknecht** oud 24 jaar van de R. C. Godsdienst zijn WERK verstaande zag zich gaarne als roodanig geplaatst in de Provincie Noord-Brabant, en liefst in de Omstreken van 's Hertogenbosch; — iemand hierop reflecterende vervoegte zich bij het Bureau dezer Courant, brieven franco onder Letter S.

Waterhoogte.

Men schrijft uit Maastricht, dat het water in de Maas aldaar teekende

den 1. Febr. 2,75 in 24 uren gevallen	0,25.
» 2. » 2,35	0,40.
» 3. » 2,05	0,30.

uit Guyk.

den 3 Febr. 0,05 boven beerspeil in 24 uren gevallen	0,15.
den 4 Febr. 0,25 onder beerspeil in 24 uren gevallen	0,30.

uit Grave.

den 3 Febr. 5,20 in 24 uren gevallen	0,09.
» 4. » 5,04	0,22.

En bij Heusden

den 4 Febr. 4,50 in 24 uren gevallen	0,25.
--------------------------------------	-------

op 17 in de Maas bij D. A. A. DE ROOY.